

Oorlog op het fietspad: 'grimmige sfeer' als gejaagde samenleving losbarst

Na Pinksteren stappen we nog massaler dan voorheen op de fiets om naar werk en school te gaan. Het ov voelt ondanks de mondkapjes niet zo veilig. Maar de smalle fietspaden kunnen de toestroom niet aan. Het wordt oorlog op het fietspad.

Ton Voermans 01-06-20, 07:14

Probeer maar eens op het fietspad voor rood te staan én anderhalve meter afstand te houden. Wie dat niet doet loopt immers nog steeds risico op een boete van 390 euro. Het kan, maar als fietsers wel allemaal keurig afstand bewaren dan is het licht weer op rood voordat iedereen over is, vrezen verkeersdeskundigen. Gemeenten stellen nu in allerijl de verkeerslichten anders af: fietsers krijgen langer groen ten koste van vooral de auto.

„In de stad staat de auto nu eenmaal laag in de rangorde. En een andere snelle oplossing is er niet”, zegt verkeerspsycholoog Gerard Tertoolen. „De Nederlandse fietspaden zijn te smal - ze stammen nog uit de vorige eeuw - voor zoveel fietsers. Ik pleit al jaren voor bredere fietspaden maar dat is niet van de ene op de andere dag gerealiseerd. Maar de noodzaak van verbreding is nu urgenter dan ooit.”

Fietsfiles

Goed voorbeeld: In Tilburg zijn stukken van de stadsring enkelbaans gemaakt om fietsers en voetgangers meer ruimte te geven voor als de coronamaatregelen worden versoepeld.

Dát het vanaf volgende week veel drukker wordt op het fietspad is volgens deskundigen onontkoombaar. RAI Vereniging, ANWB en het Kennisinstituut voor Mobiliteitsbeleid onderzochten het en ze komen grofweg tot dezelfde conclusie: een aanzienlijk deel van ov-reizigers, 20 tot 40 procent, stapt niet meer in bus, tram of trein maar kiest voor individueel vervoer. En daarbij is in de stad de fiets favoriet.

Tertoolen: „Rond het ov hangt die wolk van besmettingsgevaar, dus mensen stappen over op de fiets maar de fietspaden zijn daar niet op berekend. We krijgen fietsfiles bij de verkeerslichten, probeer dan maar eens anderhalve meter aan te houden. Gemeenten werken hard om de groentijd te verlengen. Ook het afpakken van rijstroken van auto's ten gunste van fietsers, is een optie.”

En het wás al zo druk op het fietspad. Bakfietsers, racefietsers, snorfietsers, peddelende scholieren, en haastige e-bike forensen rijden met verschillende snelheden en breedtes langs elkaar heen.

De Fietsersbond pleit voor het snel verwijderen van paaltjes en andere overbodige obstakels. „Maak bijvoorbeeld de stoepranden glooiend zodat fietsers daar ook kunnen rijden en staan. Dan vallen er nog minder mensen ook”, zegt directeur Saskia Kluit.

Desastreus

Maar dat is niet genoeg, denkt zij. Op drukke plekken in de stad moet het autoverkeer tijdelijk geweerd worden of de snelheid moet omlaag naar 30 km/uur om de hausse aan fietsers genoeg ruimte te geven. Kluit: „Er is heel snel extra ruimte voor de fietsers nodig. Je moet voldoende afstand houden om elkaar niet te besmetten. Misschien gaat het komende week nog, maar waar ik bang voor ben is dat werkgevers komende weken zeggen: kom maar weer naar kantoor. Dat zal desastreus zijn voor fietsers en voetgangers om veilig over straat te kunnen.”

Volgens de ANWB zal het volgende week nog wel gaan. Nog niet alle middelbare scholieren gaan weer alle dagen naar school en er wordt nog veel thuis gewerkt. „Gemeentebesturen moeten zich natuurlijk in de handjes knijpen dan nu zoveel mensen willen gaan fietsen. Die moet op de middellange termijn wel plezieren met bredere fietspaden en ruime opstelplaatsen bij de verkeerslichten”, zegt woordvoerder Markus van Tol. „Want het wordt drukker.”

‘Grimmige sfeer’

Door de coronacrisis is de fietsverkoop afgelopen weken geëxplodeerd. Fietsenwinkels moeten klanten zelfs mededelen dat sommige modellen e-bikes levertijden hebben van enkele maanden en dat zijn niet alleen recreatieve fietsers. Volgens Lease-a-bike, de leasemaatschappij van fietsfabrikant Gazelle, is de helft van de werknemers geïnteresseerd in een fiets van de zaak en bereid om tot 20 kilometer te fietsen.

Tertoolen voorziet een grimmige sfeer op het fietspad als de gejaagde samenleving weer in losbarst. „Wat dat betreft zijn fietsers niet anders dan automobilisten. Ook op het fietspad heb je opgewonden standjes. Met het verschil dat je een fietser meteen hoort als hij gaat schelden. Als het drukker wordt en anderen zitten je in de weg dan kun je agressiever worden. Fietsen is zo populair omdat het vrijheid geeft en daarom ligt iedere inbreuk daarop heel gevoelig.”

Daar komt nog bij dat de fietsers in veel grote steden steeds dominanter worden. Ze claimen bij onvoldoende ruimte niet alleen het fietspad, maar ook weggedeelten voor andere weggebruikers. „Het wordt dan het recht van de sterkste.”